

binnenland

We halen nog te weinig blikjes en plastic flessen selectief op. De cijfers van minister Schauvliege en die van recyclagebedrijf Fost Plus stoken niet.

Helpt blikjes gaat verloren

De correspondenten

VAN ONZE CORRESPONDENT
PLASTIC

TOM YSEBAERT

BRUSSEL | In Vlaanderen wordt momenteel 55 procent van de blikjes en iets meer dan 70 procent van de plastic flessen selectief opgehaald. De rest gaat de restafvalzak in of belandt in de berm, blijkt uit cijfers van Vlaams minister van Omgeving Joke Schauvliege (CD&V).

De cijfers stoken niet met die van Fost Plus, de organisatie die het verpakkingsafval laat ophalen en recycleren. Zij hebben het in hun jaarverslag over 2017 over recyclagecijfers van bijna 98 procent voor metalen verpakkingen en 80,3 procent bij de flessen en flacons.

Vanwaar dat verschil, zeker bij de blikjes? De verklaring zit hem hierin: metalen die gerecupereerd worden uit de verbranding van het restafval mag Fost Plus bij zijn ophalingscijfers tellen. De berekening is geheel conform de wetgeving, maar geeft wel een optimistische voorstelling van de zaken.

Zwerfvuil beu

De minister is ervan overtuigd dat de inzameling en verwerking van blikjes en plastic flessen alleen opgekrikt zal worden met de invoering van statiegeld (*DS, 11 mei*). Vandaag debatteert het Vlaams Parlement over de kwestie. N-VA en Open VLD hebben zich steeds tegen het systeem gekant, al lijkt de N-VA bij te draaien.

De milieubeweging en de oppositie in het Vlaams Parlement steunen het idee wel. De helft van de Vlaamse gemeentebesturen (met ook N-VA en Open VLD) sloot zich aan bij de Statiegeldalliantie, een Vlaams-Nederlands initiatief van de ngo Recycling Network Benelux. De bevolking is het zwerfvuil beu en dus groeit het draagvlak voor statiegeld. De voedingsindustrie, de supermarkten, Unizo en Fost Plus blijven zich hevig verzetten tegen statiegeld. Fost Plus is gewonnen voor een uitbreiding van de blauwe zak, zodat er meer soorten plastic in mogen. Ook dat staat in het plan van Schauvliege.

Zwerfvuil niet beter

De industrie heeft de kans gekregen om iets aan het zwerfvuil te doen via sensibilisering en met de campagne Mooimakers. Maar het zwerfvuil is er niet significant op verbeterd, leert Schauvliege uit metingen in 2017.

Daarom vindt de minister de tijd rijp om een versnelling hoger te schakelen. De Europese Commissie wil naar een inzameling van 90 procent van de plastic flessen (*DS, 8 mei*). 'Dat halen we met de blauwe zak wellicht nooit', zegt de minister.

In de 98 procent gerecycleerde blikjes van Fost Plus zitten ook de metalen die overblijven na verbranding van het restafval. © Frank Abbeeloo

4 vragen

Wat moet dat kosten?

1. Hoeveel kost het invoeren van statiegeld?

De Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (Ovam) heeft in 2015 onderzocht hoeveel het invoeren van statiegeld op plastic en blik zou kosten. De maatschappij rekende met 25 eurocent statiegeld per verpakking en met een inzameling van 90 procent van de blikjes en flessen.

De kosten van het systeem zouden **tussen 36 en 95 miljoen liggen**, afhankelijk van de materialen en de volumes die geaccepteerd worden.

2. Wat brengt het op?

De opbrengsten, onder meer uit recyclage, zouden schommelen tussen 51 en

102 miljoen. Per saldo zou dat ofwel 42 miljoen winst of zes miljoen verlies geven. De grote vork tussen deze cijfers komt door een paradox: **hoe meer consumenten hun verpakkingen terugbrengen, hoe duurder het systeem wordt**. Wie zijn blikje of petfles niet terugbrengt, krijgt ook het statiegeld niet de. En dus blijft die som in het systeem, dat daardoor meer inkomsten heeft, zegt Jan Verheyen van Ovam. 'Maar daar zal niemand op aansturen. Het ligt wel degelijk in de bedoeling om zo veel mogelijk in te zamelen.' Het niet-opgevraagde statiegeld is zelfs veruit de grootste bron van inkomsten.

Wie zijn blikje of petfles niet terugbrengt, krijgt ook het statiegeld niet de. En dus blijft die som in het systeem, dat daardoor meer inkomsten heeft, zegt Jan Verheyen van Ovam. 'Maar daar zal niemand op aansturen. Het ligt wel degelijk in de bedoeling om zo veel mogelijk in te zamelen.' Het niet-opgevraagde statiegeld is zelfs veruit de grootste bron van inkomsten.

Wie zijn blikje of petfles niet terugbrengt, krijgt ook het statiegeld niet de. En dus blijft die som in het systeem, dat daardoor meer inkomsten heeft, zegt Jan Verheyen van Ovam. 'Maar daar zal niemand op aansturen. Het ligt wel degelijk in de bedoeling om zo veel mogelijk in te zamelen.' Het niet-opgevraagde statiegeld is zelfs veruit de grootste bron van inkomsten.

3. Hoeveel kost het opruimen van zwerfvuil?

Zwerfvuil opruimen kost de verschillende overheden in Vlaanderen 164 miljoen euro per jaar. Drinkverpakkingen maken 40 procent van het volume uit. Statiegeld zou in theorie dat rondslin-

rende afval met evenveel procent kunnen terugdringen. Maar het zal niet al te veel wegtoeren. Dat geven de voorstanders ook toe. **Schoonmaken en vegen blijven nodig, argumenteren de tegenstanders, met de bijhorende kosten.**

4. Worden de kosten doorgerekend aan de klant?

Nog een veelgehoord argument tegen het statiegeldsysteem: de kosten zullen doorgerekend worden aan de klant en de producten zullen dus duurder worden. Volgens de Ovam zou dat rond de 3 eurocent per verpakking liggen.

Noorwegen bewijst dat het systeem niet zo duur hoeft te zijn. Voor blik kost het nagenoeg niets dankzij de opbrengsten, voor plastic komt het op 1,8 eurocent per stuk. De deelnemende winkeliers krijgen bovendien een vergoeding. Daar wil Schauvliege ook naartoe. Nederland en Duitsland heffen ook statiegeld en frisdranken zijn er niet bepaald duurder. (tv)